

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
**«Особистісно-професійна
підготовка фахівців у контексті
інтеграції України в
європейський освітній простір»**
(2-3 листопада 2023 р.)

УДК 371.134:372.4
ББК 74.580
О-75

Рецензенти:

доктор психологічних наук, професор Паламарчук О. М.
доктор педагогічних наук, професор Штифурак В. Є.

Друкується за рішенням Вченої ради

Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
(протокол №6 від 15 листопада 2023 р.)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

д. п. н., проф. Н. І. Лазаренко; д. п. н., проф., дійсний член НАПН України
Р. С. Гуревич; д. п. н., проф. А. М. Коломієць; д. п. н., проф. О. В. Акімова; д. п. н.,
проф. О. Є. Антонова; к. п. н., доц. О. В. Волошина; д. п. н., проф. В. М. Галузяк;
д. п. н., проф. І. Г. Герасимова; к. п. н., доц. С. І. Губіна; к. п. н., доц.
М. О. Давидюк; д. п. н., проф. В. В. Каплінський; д. п. н., проф. І. І. Коновальчук;
к. п. н., доц. Н. Р. Опущко; к. п. н., доц. О. Ю. Пінаєва; д. п. н., проф.
О. В. Столяренко; д. п. н., проф. В. А. Фрицюк; к. п. н., доц. Н. Б. Хамська.

**О-75 Особистісно-професійна підготовка фахівців у контексті
інтеграції України в європейський освітній простір:**
Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-
конференції (м. Вінниця, 2-3 листопада 2023 р.). Частина 1. –
Вінниця: «Твори», 2023. – 172 с.

ISBN 978-617-558-033-2

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Особистісно-професійна підготовка фахівців у контексті інтеграції України в європейський освітній простір», яка відбулася 2-3 листопада 2023 р. у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського. Тематичні напрями конференції: сучасні підходи до особистісно-професійної підготовки майбутніх фахівців; актуальні проблеми професійної освіти в контексті формування європейського освітнього простору; технології психолого-педагогічного супроводу особистісно-професійного становлення майбутніх фахівців; розвиток особистісного потенціалу студентів в освітньо-культурному просторі ЗВО; формування професійно важливих особистісних якостей майбутніх фахівців; зміст і методичне забезпечення особистісно-професійної підготовки майбутніх фахівців; інновації у вищій педагогічній освіті; підготовка майбутніх педагогів у зарубіжних країнах.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

ISBN 978-617-558-033-2

ББК 74.580

© Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського, 2023

© Колектив авторів, 2023

ВИКОРИСТАННЯ ФАХОВИХ АНГЛОМОВНИХ ПУБЛІКАЦІЙ ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНИХ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ

Андрошук К. М.

У статті з'ясована роль автентичних англомовних публікацій у навчанні англійської мови майбутніх інженерів, описані різні види та форми роботи студентів ЗВО технічного спрямування із фаховими статтями; укладений перелік сучасних публікацій із англомовних сайтів, рекомендованих для опрацювання.

Ключові слова: *іншомовна комунікативна компетентність, навчання англійської мови у технічних ЗВО, майбутні інженери, сучасні методи навчання.*

USING SPECIALIZED ENGLISH-LANGUAGE PUBLICATIONS AS A MEANS OF DEVELOPING FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE SKILLS OF FUTURE ENGINEERS

Androshchuk K. M.

The article explores the role of authentic English-language publications in teaching English to future engineers. It describes various types and forms of work for technical university students with specialized articles and provides a list of contemporary publications from English-language websites recommended for study.

Key words: *foreign language communicative competence, English language education in technical higher education institutions, future engineers, modern teaching methods.*

Однією з основних вимог сучасної вищої технічної освіти є підготовка студентів до міжнародної співпраці та роботи в глобальному інженерному середовищі. Вимоги ринку праці до майбутніх інженерів передбачають високий рівень іншомовної комунікативної компетентності, а також глибоке розуміння технічних питань. Для досягнення таких показників необхідно надавати студентам можливість підвищити рівень їхніх комунікативних навичок та оволодіти технічною термінологією, використовуючи, зокрема, фахові англомовні публікації.

Проблема застосування фахових англомовних публікацій в освітньому процесі широко висвітлена в дослідженнях українських науковців. Загалом використання автентичних матеріалів розглядали Г. Гудима, І. Качур, Л. Романюк, Т. Русановська, Ю. Слодиницька. Значну увагу на використанню автентичних аудіо- і відеоматеріалів для формування діалогічного та монологічного мовлення приділено у пацях таких науковців як О. Городня, М. Дука, О. Жупаник, О. Коваленко,

М. Конопляник, О. Мартиненко, А. Мунтян, Н. Петранговська, О. Рижченко. Особливості імплементації наукових текстів в освітній процес досліджували Г. Кітура, Г. Подосиннікова, І. Прокоп, Л. Роєнко, Ю. Семенчук, М. Чикалова та ін.

Метою статті є дослідження різних видів та форм роботи із фаховими англійськими публікаціями в процесі навчання англійської мови майбутніх інженерів.

Використання автентичних текстів – це один із ефективних засобів вивчення англійської мови, адже вони є «джерелом реальної мови, яка використовується у реальному контексті» [1, с. 219]. Англійські фахові публікації виконують важливу роль в процесі формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх інженерів:

- по-перше, вивчення англійської мови із застосуванням англійських автентичних текстів дозволяє студентам покращити свої навички в читанні та письмі; вони вивчають актуальну лексику та граматику, яка потрібна для успішної співпраці у глобальному інженерному співтоваристві.

- по-друге, фахові публікації надають студентам можливість детально вивчати інноваційні технології, нові розробки та інженерні рішення, що допоможе їм стати фахівцями у своїй галузі.

Враховуючи практично необмежений доступ до Інтернету, студенти можуть з легкістю завантажити текст публікації на свої електронні пристрої, використовуючи запропоновані викладачем гіперпосилання з метою подальшого її аналізу. Фахові тексти, надані студентам для опрацювання мають бути актуальними, інформативними та доступними.

Мова йде не лише про академічні статті інженерної тематики, а й про рекламні технічні тексти, огляди на певний інженерний об'єкт, результати дослідження, які можуть розміщуватися на спеціалізованих сайтах чи форумах. Значно цікавішими для студентів є також тексти науково-популярного стилю, з меншою кількістю термінології та значно простішою граматичною побудовою тексту.

Наприклад, актуальними для студентів-інженерів будуть публікації про особливості використання певних матеріалів в різних галузях інженерії: «A new room temperature viscoelastic inorganic glass» [11], «Advanced Composite Materials for Structure Strengthening and Resilience Improvement» [6], «Silicon elastomer as flexible substrate: dielectric characterization and applications for wearable antenna» [7], «3D carbon based nanostructures for advanced supercapacitors» [8]; ефективність їхнього застосування у повсякденному житті: «Highly efficient organic tandem solar cells: a follow up review» [2]; про нові технічні винаходи: «Flexible supercapacitors for portable electronics» [9] тощо.

Робота зі статтями такого типу може проводитися у кількох формах. Під час аудиторної роботи можливе колективне усне опрацювання тексту, після якого студенти письмово формують основні тези аналізованого матеріалу.

Також можливе самостійне опрацювання публікації студентами, однак цьому виду роботи повинна передувати підготовча робота: спільний переклад рідковживаних англійських лексем чи термінологічних конструкцій. Результати своєї роботи над текстом майбутні інженери презентують у вигляді анотації з ключовими словами, слайд-шоу з основними тезами чи коротким есе з викладом основної думки статті.

Завдяки опрацюванню англомовних джерел студенти не тільки поповнюють свій професійний словник та розвивають навички перекладу автентичних текстів, а також отримують практичні вміння в роботі з першоджерелами, що позитивно впливає на якість їхніх наукових проєктів, курсових та дипломних робіт. Окрім того, набуті навички надають можливість слідкувати за глобальними тенденціями у розвитку різних інженерних галузей на міжнародному рівні.

Ефективним методом роботи з оригінальними іншомовними публікаціями є проведення круглих столів, під час яких кожен учасник (або група учасників) розглядає певний аспект загальної теми на основі тексту, який надається викладачем, і доповнює цей матеріал додатковою інформацією, взятою з інших джерел. Наприклад, для студентів інженерних спеціальностей доречно провести обговорення з теми «The 50 Most Influential Gadgets of All Time» [3]. Кожен студент на основі поданої статті готує міні-повідь зі слайд-шоу про 2-3 найважливіші технічні прилади, винайдені людством. Після презентації варто застосувати прийом «відкритого мікрофону», під час якого учасники круглого столу висловлюють власну думку з приводу того, який з названих приладів залишив найглибший слід в історії людства.

Такий вид роботи імponує студентам, однак варто зауважити, що успішне проведення круглого столу уможливлене старанна підготовка і наявність відповідних технічних засобів.

Ефективним та водночас найбільш складним видом роботи з автентичними англомовними публікаціями є дискусія, оскільки вона вимагає від студентів вільного володіння специфічною термінологією, уміння будувати складні речення з використанням відповідних граматичних форм, і формулювати власні висловлювання, аргументуючи свої погляди чи висловлюючи контраргументи. З огляду на високий рівень складності цього виду діяльності, рекомендуємо впроваджувати його не раніше на другого року навчання іноземної мови.

Підготовка до дискусії передбачає попереднє опрацювання науково-популярної статті, визначення опонентів, а також переліку лексичного мінімуму, що має бути використаний в аргументах обох сторін. Матеріал для обговорення можна почерпнути з таких публікацій: «How can we redefine modular construction for a new era?» [5], «The Heated Debate Over Who Should Control Access to AI» [4], «Climate benefits of wooden construction in urban context» [10], «What are the advantages and disadvantages of Modern Technology?» [12].

Взагалі, аналіз переваг і недоліків будь-якого об'єкта дослідження відкриває широкий спектр можливих тем для обговорення, наприклад:

- «Advantages and Disadvantages of Digital Technology»;
- «Advantages and Disadvantages of Touch Screen Interface»;
- «Advantages and Disadvantages of Artificial Intelligence»;
- «Advantages and Disadvantages of Metals Commonly Used in Manufacturing».

Ці обговорення дозволяють студентам виходити за межі звичних стандартів висловлювання, сприяють вільному висловленню власної думки, підвищують рівень їхньої комунікативної та соціальної компетентності, що є важливим аспектом формування майбутнього фахівця.

Отже, використання англомовних фахових публікацій є ефективним засобом розвитку іншомовних комунікативних навичок майбутніх інженерів, особливо при їхньому поєднанні з іншими традиційними та інноваційними методами навчання.

Література

1. Роечко Л. В. Вимоги до автентичних матеріалів та їх значення у формуванні іншомовної компетенції на заняттях зі студентами немовних факультетів закладів вищої освіти. Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки. 2020. № 3 (36), Ч. II. С. 215-220.
2. Ameri T., Lia N., Brabeca Ch. J. Highly efficient organic tandem solar cells: a follow up review. URL: <https://pubs.rsc.org/en/content/articlelanding/2013/EE/c3ee40388b>
3. Eadicco L., Peckhem M. Fitzpatrick, Pullen J. P., Luckerson V. The 50 Most Influential Gadgets of All Time. URL: <https://time.com/4309573/most-influential-gadgets/>
4. Henshell W. The Heated Debate Over Who Should Control Access to AI. URL: <https://time.com/6308604/meta-ai-access-open-source/>
5. How can we redefine modular construction for a new era? URL: <https://www.pbctoday.co.uk/news/guides-reviews/redefine-modularconstruction/113107/>
6. Huang X., Su Sh., Xu Zh., Miao Q., Li W. Advanced Composite Materials for Structure Strengthening and Resilience Improvement. URL: <https://www.mdpi.com/2075-5309/13/10/2406>

7. Iftikhar A., Naseer N., Yildiz S., Gokcen D., Fida A. Silicon elastomer as flexible substrate: dielectric characterization and applications for wearable antenna. URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/2058-8585/acfd3a>
8. Jiang H., Leeb P. S., Li Ch. 3D carbon-based nanostructures for advanced supercapacitors. URL: <https://pubs.rsc.org/en/content/articlelanding/2013/EE/c2e23284g>
9. Porter H. Flexible supercapacitors for portable electronics. URL: https://blogs.rsc.org/ee/2013/07/23/flexible-supercapacitors-for-portable-electronics---ees-article-in-chemistry-world/?doing_wp_crn=1698860796.4683299064636230468750
10. Talvitie I., Amiri A., Junnilla S. Climate benefits of wooden construction in urban context URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/1101/2/022048>
11. Wang W. A new room temperature viscoelastic inorganic glass. URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/2752-5724/acf7d9>
12. What are the advantages and disadvantages of Modern Technology? URL: <https://www.skills.edu.eg/modern-technology/>

ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ СКЛАДОВОЇ В ЗМІСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Артюшенко В. І.

У статті порушується проблема історичного розвитку підприємницької складової у змісті професійної освіти періоду існування Української РСР. Акцентовано увагу на відмінностях соціально-економічних систем державних устроїв періоду УРСР і незалежної України. Розкрито особливості змісту навчальних планів і навчальних програм окремих дисциплін щодо формування навичок підприємницької діяльності періоду тотального державного планування і власності. Проаналізовано основні тенденції щодо ідеологізації змісту професійно-технічної освіти радянського періоду.

Ключові слова: підприємництво, підприємницька компетентність, підприємницька діяльність, командно-адміністративна система управління, планова економіка, професійно-технічні навчальні заклади, навчальні програми.

HISTORICAL DEVELOPMENT OF ENTERPRISE WAREHOUSE IN THE CONTENT OF VOCATIONAL EDUCATION IN UKRAINE

Artyushenko V. I.

The article addresses the issue of the historical development of the entrepreneurial component within the framework of professional education during the existence of the Ukrainian SSR. The focus is on the differences in the socio-economic systems of the state structures during the periods of the Ukrainian SSR